

انگیزش تحصیلی در نظام های آموزشی



دسترسی آزاد

<https://journal.afagh.ac.ir>

شماره ۲، دوره ۱، ۱۴۰۳

رابطه انگیزه تحصیلی با اهمال کاری دانش آموزان دختر دوره ابتدایی

موسی پیری

دانشیار، گروه علوم تربیتی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران

E-mail: piri_moosa@yahoo.com

چکیده

از علل و عوامل موثر در افت تحصیلی و مشکلات یادگیری در دانش آموزان که از دغدغه های آموزش و پرورش است، اهمال کاری تحصیلی است که ارتقا انگیزش تحصیلی و افزایش توان یادگیری در دانش آموزان می تواند به کاهش آن منجر شود؛ براین اساس، هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه انگیزه تحصیلی با اهمال کاری دانش آموزان دختر دوره ابتدایی بوده است. روش تحقیق توصیفی از نوع توصیفی-همبستگی است. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دانش آموزان دختر دوره ابتدایی ناحیه ۳ شهر تبریز بوده است. که از بین آنها ۱۰۰ نفر به روش نمونه گیری در دسترس انتخاب شده است. ابزار پژوهش شامل پرسشنامه اهمال کاری سواری (۱۳۹۱) و انگیزه تحصیلی هارتر (۱۹۹۸) بود. داده ها با استفاده از از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه و با نرم افزار Spss 22 تحلیل شدند. یافته های پژوهش نشان داد که بین انگیزه درونی با اهمال کاری دانش آموزان رابطه منفی ($p < 0/01$) و بین انگیزه بیرونی با اهمال کاری دانش آموزان در رابطه مثبت ($p < 0/01$) وجود داشت و ۱۳/۸ از واریانس اهمال کاری توسط انگیزه تحصیلی پیش بینی شد. با توجه به نتایج به دست آمده، می توان گفت انگیزش درونی باعث کاهش اهمال کاری دانش آموزان و انگیزش بیرونی باعث افزایش اهمال کاری دانش آموزان می شود. بنابراین می توان گفت که انگیزش تحصیلی باعث بهبود اهمال کاری دانش آموزان می شود.

کلمات کلیدی: انگیزه درونی، انگیزش بیرونی، انگیزش تحصیلی، اهمال کاری

۱. مقدمه

درک بسیاری از رفتارهای انسان به علت پیچیده بودن آن بسیار مشکل بوده و یکی از دغدغه‌های روان‌شناسان و پژوهشگران است که به دلیل حساسیت رشته‌ای درصدد آن‌اند، علت و منشأ رفتار انسانی را کشف نمایند، یکی از این رفتارهای پیچیده اهمال کاری است. یکی از شایع‌ترین مشکلات در سطوح مختلف تحصیلی به ویژه در دوره نوجوانی، اهمال کاری^۱ است (رحیمی اصل، زهراکار و محسن نژاد، ۱۴۰۲). اهمال کاری و یا به آینده موکول کردن کارها عادت است که در بسیاری از افراد وجود دارد تا جایی که پژوهشگران بر این باورند که این ویژگی از تمایلات ذاتی انسان است (کیم و سو^۲، ۲۰۱۵). اهمال کاری به‌عنوان یک مشکل رفتاری شناخته شده و هدف از درمان کاهش نسبت یا درصد زمان تعلل و افزایش نسبت یا درصد مطالعه یا فعالیت است. برخی دیگر معتقدند اهمال کاری یک مشکل شناختی است. در این دیدگاه مبنای تعلل ورزیدن، افکار و باورهای غلط و غیرمنطقی شرایط و نتایج چگونگی مورد فعالیت‌هاست. به اعتقاد برخی پژوهشگران، تعلل ورزی یک مشکل انگیزشی است (بالکیس^۳، ۲۰۱۳). اهمال کاری به دلیل تنبلی یا بی‌انگیزه بودن نیست، بلکه از آن جهت انجام می‌گیرد که افراد تعلل ورز علاقه‌مند به انجام فعالیت دیگری هستند. تعلل ورزی می‌تواند یک عادت باشد که در نهایت به کاهش انتظار خودکارآمدی فرد منجر می‌شود. به تعلل به‌عنوان یک اختلال شخصیتی نیز نگریسته شده است. در این دیدگاه تعلل به‌عنوان ضعف وجدان (با ویژگی‌هایی چون بی‌ارادگی، نداشتن پشتکار، تنبلی، عدم توجه و ضعف قدرت‌طلبی) شناخته شده است (گلستانی بخت و شگری، ۱۳۹۲).

هرچند وقت یکبار افراد به بهانه‌های مختلف تکالیفشان را به تعویق می‌اندازند. این تجربه اگرچه اغلب، منبعی از استرس به شمار می‌آید، اما کمتر به درد و رنج روانی منجر می‌شود؛ اهمال کاری یکی از رفتارهای معمول است که تقریباً همه افراد گاهی اوقات در زندگی خود با کنار گذاشتن مسئولیت‌های خود و یا وظایفی که باید در یک‌زمان مشخص تکمیل شوند، تجربه می‌کنند (اوزر و یتکینر، ۲۰۱۸). اهمال کاری تحصیلی یکی از متداول‌ترین انواع اهمال کاری و یکی از مشکلات رایج در میان دانش‌آموزان است که بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان تأثیر منفی دارد (اردمیر^۴، ۲۰۱۹) و از مهم‌ترین علل شکست یا عدم موفقیت فراگیران در یادگیری و دستیابی به برنامه‌های پیشرفت تحصیلی است (برزآبادی فراهانی، امامی پور و سپاه منصور، ۱۳۹۸). اهمال کاری تحصیلی به معنای تمایل غالب و همیشگی فراگیران برای به تعویق انداختن فعالیت‌های تحصیلی است. از نمونه‌های بارز این نوع اهمال کاری، به تعویق انداختن مطالعه درس تا شب امتحان و شتاب ناشی از آن را می‌توان نام برد (گلستانی بخت و شگری، ۱۳۹۲). تقریباً یک‌چهارم دانشجویان و دانش‌آموزان گزارش می‌کنند که اهمال کاری در آن‌ها تنش ایجاد می‌کند و این امر در عملکرد آموزشی آن‌ها اختلال ایجاد می‌کند (بالکیس و دورو^۵، ۲۰۰۹).

از نظر روان‌شناسان اهمال کاری عبارت است از به آینده موکول کردن کاری که تصمیم به اجرای آن داریم. اهمال کاری، باتوجه به پیچیدگی و مؤلفه‌های شناختی، عاطفی و رفتاری آن، ابعاد گوناگونی دارد. از جمله، اهمال کاری تحصیلی، اهمال کاری در تصمیم‌گیری، اهمال کاری روان، رنجورانه، اهمال کاری وسواس‌گونه. اما متداول‌ترین شکل آن، اهمال کاری تحصیلی است. اهمال کاری تحصیلی عبارت است از تأخیر عمدی در انجام یک تکلیف تحصیلی باوجود اینکه شخص از نتایج و پیامدهای آن آگاهی دارد (واحدی، ۲۰۱۱) اهمال کاری این است که کاری را که تصمیم به اجرای آن داریم به آینده موکول کنیم. در یک کلمه می‌توان گفت جوهره این آسیب روانی به تعویق انداختن، تعلل ورزیدن، سبک ورزیدن و سهل‌انگاری است (میلیگرام، میتام و لوینسون^۶، ۱۹۹۸؛ نقل از هاشمی گرجی و همکاران، ۱۴۰۰).

اغلب اوقات انسان نمی‌داند چرا به شیوه خاصی رفتار می‌کند و گاهی بعد از رفتار کردن دچار ناراحتی می‌شود که چرا این‌گونه رفتار کرده است. تعلل ورزیدن نیز یکی از آن رفتارها است که فرد نسبت به علت کارش آگاهی ندارد. اگر فرد علتش را بداند می‌تواند این عادت

1. procrastination

2. Kim & Seo

3. Balkis

4. Erdemir

5. Duru

6. Miligram, Mey-Talm & Levinson

خود را تغییر بدهد؛ بنابراین انگیزش^۱، دلایل رفتار افراد را نمی‌دهد و مشخص می‌کند که چرا آن‌ها به روشی خاص عمل می‌کنند؛ لذا، رفتار دارای انگیزه، رفتاری با اثرزی، جهت‌دار و دنباله‌دار است (مظلومی و همکاران، ۱۳۹۰). انگیزش از مهم‌ترین شروط یادگیری است. یکی از متغیرهای اساس در مسائل تربیتی وجود انگیزه در یادگیرنده می‌باشد. انگیزه یک مفهوم اساسی به شمار می‌رود که به تعبیرهای مختلفی از جمله، انگیزش دانش آموز، انگیزش یادگیری، انگیزش تحصیلی به کار رفته است. انگیزش تحصیلی^۲ از جمله متغیری است که بر اهمال‌کاری تحصیلی مؤثر است. انگیزش حالتی است که تمایل به انجام عملی خاص را در شخص به وجود می‌آورد. انگیزش تحصیلی انگیزه‌ای است درونی برای به پایان رسانیدن موفقیت‌آمیز یک تکلیف، رسیدن به یک هدف یا دستیابی به درجه معینی از شایستگی در یک کار (مه‌دوی غروی، ۱۳۹۰). انگیزش تحصیلی یکی دیگر از متغیرهایی است که رابطه تنگاتنگی با اهمال‌کاری و دارد (گای و همکاران، ۲۰۱۱).

انگیزش، عاملی درونی است که فرد را از دورن به فعالیت واداشته و منبعث از نیازهای فرد است (تروفینو^۳، ۲۰۰۰) و مشتمل بر ابعاد شاخص شناختی، هیجانی و رفتاری دانش‌آموزان است (توکر، زایکو، هرمن، ۲۰۰۲). با انگیزش تحصیلی، دانش‌آموزان تحرک لازم را برای به اتمام رساندن موفق یک تکلیف را کسب نموده تا نهایتاً بتوانند به موفقیت لازم در امر یادگیری و پیشرفت تحصیلی نائل آیند (ریو^۴، ۲۰۰۶). رفتارهای افراد با انگیزه بالا، پر انرژی، هدفمند، جهت‌دار و با ثبات است. چنین دانش‌آموزانی خود را درگیر فعالیت‌های تحصیلی سخت و دشوار کرده و برای یادگیری در حد تسلط بسیار تلاش می‌کنند (امرای و همکاران، ۲۰۱۱). مطالعات دیره و دهقانی (۱۳۹۵) نشان داد که بین خودناتوان سازی با انگیزش یادگیری رابطه منفی وجود دارد. همچنین مطالعات بسیاری نشان می‌دهد که متغیر اهمال-کاری از طریق انگیزش بر پیشرفت تحصیلی مؤثر بوده است (رسولی خورشیدی، سنگانی و جنگی، ۱۳۹۸؛ هاشمی رزینی، موسوی پناه و شیری، ۱۳۹۳؛ گنو و همکاران، ۲۰۱۹).

مروری بر ادبیات پژوهشی این متغیرها بیانگر ضعف پژوهش‌های انجام یافته و خلاء موجود در این خصوص می‌باشد. با عنایت به ارتباط انگیزش تحصیلی و اهمال‌کاری دانش‌آموزان با توانمندسازی دانش‌آموزان، پژوهشگر قصد دارد در مورد اهمال‌کاری و عوامل ایجادکننده آن و نقش آن در شکل‌گیری و پیشرفت دانش‌آموزان پژوهشی را انجام دهد. با این تفاسیر در این پژوهش بر آن شدیم تا رابطه انگیزش تحصیلی با اهمال‌کاری تحصیلی مورد بررسی قرار دهیم و از آنجاکه خلأهای پژوهشی در این زمینه و استفاده از نتایج این پژوهش در زمینه اهمال‌کاری از ضرورت‌های مهم این مطالعه است. در نهایت پژوهشگر به دنبال پاسخ به این سؤال بوده که آیا بین انگیزه تحصیلی و اهمال‌کاری تحصیلی دانش‌آموزان رابطه وجود دارد؟

۲. روش

پژوهش حاضر از نظر روش توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل کلیه دانش‌آموزان دختر دوره ابتدایی ناحیه ۳ شهر تبریز در سال ۱۴۰۰ بود که از بین آنها ۱۰۰ نفر به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. داده‌ها با استفاده از از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه و با نرم‌افزار Spss 22 تحلیل شدند.

پرسشنامه اهمال‌کاری سواری: این ابزار توسط سواری (۱۳۹۱) ساخته شده است. هدف آن سنجش انواع ابعاد اهمال‌کاری در تحصیل (اهمال‌کاری عمدی، اهمال‌کاری ناشی از خستگی جسمی روانی، اهمال‌کاری ناشی از بی‌برنامگی) است. نحوه پاسخگویی آن از نوع لیکرت بوده که امتیاز مربوط به هر گزینه (هرگز=۰، به ندرت=۱، گاهی اوقات=۲، بیشتر اوقات=۳، همیشه=۴) است. پرسشنامه فوق دارای سه بعد بوده که سؤالات مربوط به هر بعد به صورت زیر است: اهمال‌کاری عمدی (۵-۱)، اهمال‌کاری ناشی از خستگی جسمی روانی (۹-۶)، اهمال‌کاری ناشی از بی‌برنامگی (۱۲-۱۰). روایی صوری و محتوایی ابزارها با بهره‌گیری نظر صاحب‌نظران علوم تربیتی و پایایی آن با استفاده

¹ motivation

² academic motivation

³ Trofino

⁴ Reeve

از ضریب آلفای کرونباخ اهمال کاری عمدی ۰/۷۷، اهمال کاری ناشی از خستگی جسمی روانی ۰/۶۰، اهمال کاری ناشی از بی برنامه‌گی ۰/۷۰ و کل ۰/۸۵ است (چراغی نیا، ۱۳۹۳) محاسبه شد.

پرسشنامه انگیزش تحصیلی: این ابزار توسط هارتر در سال (۱۹۸۱) ساخته شده و دارای ۳۳ گویه است. پرسشنامه انگیزش تحصیلی دارای سؤال‌های دوقطبی بوده که یک قطب آن انگیزش درونی و قطب دیگر انگیزش بیرونی است. نمره گذاری پرسشنامه بر اساس طیف لیکرت از ۱ تا ۵ (هیچ وقت=۱، به ندرت=۲، گاهی اوقات=۳، اکثر اوقات=۴ و تقریباً همیشه=۵) است و سؤالات ۳، ۴، ۵، ۹، ۱۰، ۱۵، ۱۶، ۱۹، ۲۱، ۲۷ و ۳۱ به صورت معکوس نمره گذاری می‌شوند. برای بررسی روایی صوری و محتوایی ابزار اندازه‌گیری از نظرات صاحب نظران استفاده شد و پایایی پرسشنامه توسط ظهیری و رجبی (۱۳۸۸) با آزمون آلفای کرونباخ ۰/۹۲ به دست آمده است.

۳. یافته‌ها

نمونه آماری پژوهش شامل ۱۰۰ نفر از دانش آموزان دختر پایه های پنجم و ششم دوره ابتدایی ناحیه سه شهر تبریز بوده که سن آنها بین ۱۱ الی ۱۲ سال و میانگین سنی آنها ۱۲/۱۹ می باشد.

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش و مولفه‌های آنها

متغیر	زیرمقیاس	میانگین	انحراف استاندارد
انگیزش تحصیلی	انگیزش درونی	۴۷/۷۰	۷/۷۹
	انگیزش بیرونی	۳۹/۲۰	۷/۰۷
نمره کل انگیزش تحصیلی		۸۶/۹۰	۱۰/۳۱
اهمال کاری		۲۴/۶۳	۵/۰۹

جدول ۱ شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش و مولفه‌های آنها را بررسی می‌کند. در جدول فوق شاخص‌های بررسی شده نشان می‌دهد که بالاترین نمره مربوط به نمره کل انگیزش تحصیلی با ۸۶/۹۰ و اهمال کاری با ۲۴/۶۳ کمترین میانگین را دارد.

جدول ۲. آزمون ضریب همبستگی پیرسون جهت بررسی رابطه بین انگیزش درونی و بیرونی با اهمال کاری دانش آموزان

متغیر	اهمال کاری
انگیزش درونی	ضریب همبستگی
انگیزش بیرونی	سطح معنی داری
	۰/۲۵۸**
	۰/۳۱۰*
	۰/۰۱
	۰/۰۰۱

براساس جدول ۲ برای بررسی رابطه بین انگیزش درونی با اهمال کاری دانش آموزان از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شد. نتایج با ضریب همبستگی ۰/۲۵۸ نشان داد که بین انگیزش درونی با اهمال کاری رابطه منفی وجود داشت ($p < ۰/۰۱$)؛ یعنی هرچه انگیزش درونی دانش آموزان بیشتر باشد، اهمال کاری آنها کمتر خواهد شد و برعکس. همچنین بین انگیزش بیرونی با اهمال کاری رابطه مثبت وجود داشت ($p < ۰/۰۱$)؛ یعنی هرچه انگیزه بیرونی دانش آموزان بیشتر باشد، اهمال کاری آنها بیشتر خواهد شد و برعکس

جدول ۳. رگرسیون چندگانه به روش همزمان جهت پیش‌بینی اهمال‌کاری دانش‌آموزان براساس انگیزش درونی و انگیزش بیرونی

Adjusted		ضرایب استاندارد شده					مدل ۱
R Square	R Square	R	Sig	F	sig	T	ضرایب Beta
۰/۱۳۸	۰/۱۵۵	۰/۳۹۴	۰/۰۰۱	۸/۸۹۷	۰/۰۱۱	-۲/۶۰۳	-۰/۲۴۳
					۰/۰۰۲	۳/۱۸۸	۰/۲۹۸

جدول ۳ رگرسیون چندگانه به روش همزمان جهت پیش‌بینی اهمال‌کاری دانش‌آموزان براساس انگیزش درونی و انگیزش بیرونی، نشان می‌دهد میزان F به دست آمده معنی دار بوده است ($F = ۸/۸۹۷$, $P < ۰/۰۱$) و نشان می‌دهد که مدل رگرسیون به کار رفته شده معنی‌دار است. همچنین نتایج به دست آمده از مدل رگرسیون نشان می‌دهد که این مدل $۰/۱۳۸$ از مجموع واریانس اهمال‌کاری را پیش‌بینی می‌کند. در بررسی سهم هر یک از متغیرها و با توجه به سطح T به دست آمده همانطور که مشاهده می‌شود، انگیزش درونی و انگیزش بیرونی به ترتیب در اهمال‌کاری دانش‌آموزان نقش داشتند.

۴. بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه انگیزه تحصیلی با اهمال‌کاری دانش‌آموزان بود و نتایج حاصل از یافته‌ها پژوهش نشان داد بین انگیزش تحصیلی با اهمال‌کاری دانش‌آموزان رابطه وجود دارد. نتایج نشان داد که بین انگیزش بیرونی با اهمال‌کاری رابطه مثبت وجود دارد. یعنی هرچه انگیزه بیرونی دانش‌آموزان بیشتر باشد، اهمال‌کاری آنها بیشتر خواهد شد و برعکس. همچنین بین انگیزش درونی با اهمال‌کاری رابطه منفی وجود دارد. یعنی هرچه انگیزه درونی دانش‌آموزان بیشتر باشد، اهمال‌کاری آنها کمتر خواهد شد و برعکس. لذا، نتایج حاکی از آن است که انگیزش درونی و بیرونی باعث تبیین اهمال‌کاری تحصیلی دانش‌آموزان می‌شود و با یافته‌های پژوهشگرانی از جمله: رسولی خورشیدی و همکاران (۱۳۹۸)، بیغم و اکبری (۱۳۹۴)، برزگر بفرویی و همکاران (۱۳۹۴) هاشمی زینبی و همکاران (۱۳۹۳)، گئو و همکاران (۲۰۱۹)، پنگگبین و همکاران (۲۰۱۸)، ارکان و همکاران (۲۰۱۶) و کرینو (۲۰۱۴) همسو بوده است.

در تبیین یافته حاضر می‌توان گفت که انگیزش در قلب یک برنامه تربیتی سالم در اجتماع آزاد جای می‌گیرد و عامل اصلی در رهبری سودمندانه عمل یادگیری است؛ لذا موفقیت هر مدرس بستگی به میزان انگیزه دانش‌آموزان دارد. زیرا تا وقتی که دانش‌آموز نخواهد مطلبی را یاد بگیرد، مدرس نمی‌تواند آن مطلب را به فراگیر یاد دهد. به بیان دیگر معلم قبل از آغاز هر درس باید بداند چگونه و از چه راه می‌تواند دانش‌آموز را به یادگیری موضوع موردنظر تشویق و علاقه‌مند کرد و در این صورت است که کلاس مدرس جالب، فراگیرفعال، و نتیجه فعالیت‌ها مثبت و مفید خواهد بود. اگر مدرس انگیزه‌های رفتار یک فراگیر را بفهمد، می‌تواند رفتار آینده او را پیش‌گویی کند، زیرا انگیزش است که فراگیر را به فعالیت وادار می‌کند و فعالیت تا موقعی ادامه خواهد یافت که انگیزه ارضای گردد (رسولی خورشیدی و همکاران، ۱۳۹۸). یکی از عوامل شناختی مرتبط با اهمال‌کاری تحصیلی انگیزش پیشرفت است. هر چه انگیزش پیشرفت در فرد بیشتر باشد، اهمال‌کاری در فرد کمتر است و برعکس (گئو و همکاران، ۲۰۱۹). انگیزش پیشرفت تحصیلی، به‌عنوان یکی از انگیزه‌های پیشرفت، نیروی درونی است که یادگیرنده را به ارزیابی همه‌جانبه عملکرد خود با توجه به عالی‌ترین معیارها، تلاش برای موفقیت در عملکرد و برخورداری از لذتی که با موفقیت در عملکرد همراه است سوق می‌دهد (هاشمی زینبی و همکاران، ۱۳۹۳).

بر اساس دیدگاه‌های شناختی - رفتاری، بسیار از شناخت‌های ناقص می‌توانند رفتارهای ناسازگارانه را ایجاد نمایند، رفتارهای اهمال‌کارانه دارای توان بالایی برای ایجاد اثرات دردناک روانی اجتماعی هستند، لذا کناره‌گیری از این مسائل نیازمند داشتن توان بالای مقابله‌ای است، منفی‌گرایی و ارزیابی کم از توانمندی‌های شخصی اغلب منجر به ترس از شکست و ترس از عدم موفقیت شده و در نهایت می‌تواند منجر به

اهمال کاری شود (جوکر و دلاورپرور، ۲۰۰۷). فرد اهمال کار به تبع پیش‌زمینه‌های برانگیزاننده رفتاری اندکی را تجربه نموده است که تنها عامل درونی نمی‌تواند سبب‌ساز آن باشد، بلکه دیگر مباحث محیطی در این میان دخیل هستند که پیامدهای درونی آن تشویش، آشفتگی، سرزنش خود، ناامیدی و پشیمانی است و پیامدهای بیرونی آن مکن است سنگین باشد و به پیشرفت کار و تحصیل فرد آسیب برساند، بنابراین اهمال کاری تحصیلی ممکن است یک پیش‌بینی‌کننده منفی مهم برای پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان باشد (دهقانی و حسین چاری، ۱۳۸۷).

در انجام پژوهش حاضر محدودیت‌های وجود داشت. شیوه نمونه‌گیری دردسترس، عدم تمایل دانش آموزان به شرکت در پژوهش و تکمیل پرسشنامه‌های پژوهش و نمونه پژوهش که دانش آموزان دختر بودند، لذا در تعمیم نتایج به سایر دوره‌ها و جنس پسر باید جانب احتیاط را رعایت کرد. پیشنهاد می‌گردد مطالعات آتی با روش نمونه‌گیری دردسترس و در دانش آموزان پسر و دیگر مقاطع تحصیلی نیز صورت گیرد. براساس یافته‌های پژوهشی پیشنهاد می‌شود مراکز آموزشی به‌جای تأکید بر نمره، به تلاش، انگیزه و فعالیت‌های دانش‌آموزان تأکید کنند و این که اشتباهات آنها در یادگیری قابل‌اصلاح است، تا از این طریق از میزان اهمال کاری آنها کاسته شود. همچنین سعی بر افزایش انگیزش تحصیلی داشته باشند. با توجه به اینکه اهمال کاری و باعث صرف وقت و هزینه اضافی در امور گوناگون می‌شود پیشنهاد می‌شود، با برگزاری کلاس‌های آموزشی مهارت‌هایی را جهت افزایش انگیزش تحصیلی و کاهش اهمال کاری به فراگیران آموزش دهند.

منابع

- برزآبادی فراهانی، نرگس؛ امامی پور، سوزان؛ سپاه منصور، مژگان. (۱۳۹۸). رابطه مدیریت هیجان و مهارت های ارتباطی با اهمال کاری تحصیلی در دانش آموزان متوسطه اول، *فصلنامه علمی- پژوهشی رهیافتی نو در مدیریت آموزشی*، ۱۱(۴۲)، ۸۹-۱۰۸.
- برزگر بفرویی، کاظم؛ دربیدی، مرجان؛ همتی، حمیده. (۱۳۹۴). بررسی مدل علی تأثیر انگیزش تحصیلی بر فرسودگی تحصیلی با نقش واسطه‌ای اهمال کاری دانشجویان، *مجله مطالعات آموزش و یادگیری*، ۷(۲)، ۱۲۷-۱۵۳.
- بیغم، معصومه؛ اکبری، بهمن. (۱۳۹۴). بررسی رابطه انگیزه پیشرفت و هوش هیجانی با اهمال کاری تحصیلی در دانش آموزان آماده برای کنکور، *کنفرانس بین المللی پژوهش در علوم و تکنولوژی*.
- چراغی نیا، سعید. (۱۳۹۳). بررسی رابطه بین سبک‌های شناختی (نوگرز یا پذیرنده- نو گرا یا پژوهنده) با تأخیر رضامندی و اهمال کاری تحصیلی دانش آموزان پسر مقطع متوسطه شهرستان آبدانان، پایان نامه کارشناسی ارشد طباطبایی.
- دهقانی، یوسف و حسین چاری، مسعود. (۱۳۸۷). پیش‌بینی میزان اهمال کاری تحصیلی بر اساس راهبردهای خودتنظیمی در یادگیری، *پژوهش در نظام‌های آموزشی*، ۲(۴)، ۶۳-۷۳.
- رحیمی اصیل، مهوش؛ زهراکار، کیانوش؛ محسن زاده، فرشاد. (۱۴۰۲). مقایسه اثربخشی آموزش مبتنی بر نظریه انتخاب و تحلیل رفتار متقابل بر اهمال کاری تحصیلی دانش‌آموزان دختر مجله علوم روانشناختی ۲۲ (۱۳۰)، ۴۲-۲۳.
- رسولی خورشیدی، فاطمه؛ سنگانی، علیرضا؛ جنگی، پریا. (۱۳۹۸). رابطه بین اهمال کاری تحصیلی، منبع کنترل و انگیزش با پیشرفت تحصیلی دانشجویان پرستاری، *نشریه آموزش پرستاری*، ۸(۱)، ۲۲-۲۸.
- سواری، کریم. (۱۳۹۱). بررسی میزان رواج اهمال کاری تحصیلی در دانشجویان (دختر و پسر) دانشگاه پیام نور اهواز، *فصلنامه علمی پژوهشی شناختی اجتماعی*، ۱(۲): ۶۲-۶۸.
- سید جوادین، سید رضا (۱۳۸۶). تئوری‌های مدیریت. تهران: انتشارات نگاه دانش، چاپ سوم.
- ظهیری ناو، بیژن؛ رجبی، سوزان. (۱۳۸۸). بررسی ارتباط گروهی از متغیرها با کاهش انگیزش تحصیلی دانشجویان، *مجله دانشور رفتار*، ۱۶(۳۶): ۱-۱۰
- گلستانی بخت، طاهره؛ شکری، مهناز. (۱۳۹۲). رابطه تعلل ورزی (اهمال کاری) تحصیلی با باورهای فراشناختی، *فصلنامه علمی- پژوهشی شناخت اجتماعی*، ۲(۳)، ۸۹-۱۰۰
- مهدوی غروی، مریم. (۱۳۹۰). رابطه اضطراب امتحان کمال‌گرایی و انگیزش پیشرفت با پیشرفت تحصیلی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم تربیتی دانشگاه سمنان.
- هاشمی رزینی، هادی؛ موسوی پناه، سید مسلم؛ شیری، مریم. (۱۳۹۳). رابطه جهت‌گیری اهداف پیشرفت و باورهای انگیزشی با اهمال کاری و خود ناتوان‌سازی تحصیلی دانش‌آموزان، *فصلنامه علمی- پژوهشی مطالعات آموزشی و آموزشگاهی*، ۳(۱۱)، ۶۷-۷۹.
- هاشمی گرجی، ام البنین؛ اسدزاده، حسن؛ شریفی، طیبیه؛ و غضنفری، احمد. (۱۴۰۰). مقایسه‌ی اثربخشی آموزش گروهی فراشناخت ولز و مدیریت شناختی و رفتاری استرس بر اهمال کاری تحصیلی دانش آموزان دختر دوره دوم متوسطه. اندیشه‌های نوین تربیتی، ۱۷(۲)، ۲۲۹-۲۴۸.
- Amrai, K., Elahimotlagh, S., Azizi, Z.H., & Pahon, H. (2011). The relationship between academic motivation and academic achievement students, *Journal of Social and Behavioral Sciences*.15, 399-402.
- Arkan, B., Avdal, E., Sari, H. (2016). Locus of control and self- directed learning relation on nursing students. *Int J CaringSci*.9(514-520).

- Balkis, M. (2013). Academic procrastination, academic life satisfaction and academic achievement: The mediation role of rational beliefs about studying. *Journal of Cognitive and Behavioral Psychotherapies*, 13(1), 57-74.
- Balkis, M., & Duru, E. (2009). Prevalence of academic procrastination behavior among pre-service teachers, and its relationship with demographics and individual preferences. *Journal of Theory and Practice in Education*, 5(1), 18-32.
- Cerino, ES. (2014). Relationships Between Academic Motivation, Self-Efficacy, and Academic Procrastination. *Psi Chi J Psychol Res*. 19(4):156-63
- Erdemir, N. (2019). Determining the effect of reducing procrastination tendency on the academic achievement in physics course. *International Journal of Educational Administration and Policy Studies* .11(1), 1-11.
- Guay, F., Ratelle, C.F., Roy, A., & Litalien, D. (2011). Academic selfconcept, autonomous academic motivation, and academic achievement: Mediating and additive effects. *Journal of Learning and Individual Differences*. 20: 644-653.
- Jokar, B., Delaurparvar. M. (2007). [The relationship of educational persuasion with the objectives of progress]. *J Mod Think*. 3:61-80.
- Kim, K. R., & Seo, E. H. (2015). The relationship between procrastination and academic performance: A meta-analysis. *Personality and Individual Differences*. 82, 26-33.
- Panggabean, EC., Fathiawati, AS., Laras, Q., Nasution, SA., Ariati J. (2018). An Individual Positive Emotion Exercise: Its Influence on Self-Efficacy and Procrastination of Nursing Students. *3rd ASEAN Conference on Psychology, Counselling, and Humanities: Atlantis Press*.
- Reev J. (2006). Understanding motivation and emotion.4th Ed.Tehran: Virayesh.
- Trofino, AJ. (2000). Transformational leadership: moving total quality management to word-class organizations.*Int Nurs Rev*; 47 (4): 232-242.
- Tucker, C.M., Zayco, R.A., & Herman, K.C. (2002). Teacher and child variables as predictors of academic engagement among low-income African American children. *Psychology in the Schools*, 39(4), 477-488.
- Vahedi, S. (2011) .Canonical correlation analysis of procrastination, learning strategies and statistics anxiety among Iranian female college students. *Social and Behavioral Sciences*.



Academic Motivation in Educational Systems

<https://journal.afagh.ac.ir/>

2024, Vol 1, No.2



The Relationship Between Academic Motivation and Procrastination of Elementary School Girl Students

Moosa Piri

Associate Professor, Department of Educational Sciences, Shahid Madani University of Azerbaijan, Tabriz, Iran
E-mail: piri_moosa@yahoo.com

Abstract

One of the causes and factors affecting academic failure and learning problems in students, which is a concern of education, is academic procrastination which can be reduced by improving academic motivation and increasing learning ability in students. accordingly, the aim of the present study was to investigate the relationship between academic motivation and procrastination in female elementary school students. The research method is descriptive-correlational. The statistical population of the study included all female elementary school students in District 3 of Tabriz. a 100 of students were selected by available sampling. The research tools included the Savari Procrastination Questionnaire (2012) and Harter Academic Motivation (1998). The data were analyzed using Pearson correlation coefficient and multiple regression and Spss 22 software. The findings of the study showed that there was a negative relationship between intrinsic motivation and students' procrastination ($p < 0.01$) and a positive relationship between extrinsic motivation and students' procrastination ($p < 0.01$) and %13/8 of the variance in procrastination was predicted by academic motivation. According to the results obtained, it can be said that intrinsic motivation reduces students' and extrinsic motivation increases students' procrastination. Therefore, it can be said that academic motivation improves students' procrastination.

Keywords: internal motivation, external motivation, academic motivation, procrastination.